

Utbildningsdepartementet  
u.registrator@regeringskansliet.se  
ulrika.nord@regeringskansliet.se

## **Yttrande över Riksrevisionens granskningsrapport Informations- säkerhet vid universitet och högskolor – hanteringen av skydds- värda forskningsdata (RiR 2023:20)**

Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF) har givits möjligheten att yttra sig över Riksrevisionens granskningsrapport *Informationssäkerhet vid universitet och högskolor – hanteringen av skyddsvärda forskningsdata* (RiR 2023:20), dnr U2023/03507.

Inledningsvis konstaterar SUHF att rapporten är omsorgsfullt gjord och att de generella slutsatserna – utifrån det perspektiv granskningen gjorts – i stort ger en korrekt bild av problematiken kring hanteringen av skyddsvärda forskningsdata.

SUHF:s uppfattning är att det hos medlemslärosätena finns en medvetenhet om att det finns svagheter i hanteringen av skyddsvärda forskningsdata, men saknar i rapporten en mer utförlig och rättvisande beskrivning av det aktiva arbete som faktiskt pågår såväl nationellt som lokalt vid lärosätena med dessa frågor.

Det är också viktigt att poängtera att lärosätenas verksamhet i grunden bygger på öppenhet där principen – *så öppet som möjligt och så slutet som nödvändigt* – behöver upprätthållas.

SUHF begränsar nedan synpunkter till de rekommendationer till åtgärder Riksrevisionen givit regeringen (avsnitt 5.5, sid. 76-77).

Den första rekommendationen gäller uppdrag till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) att ”genomföra kompetenshöjande insatser till ledningarna för universitet och högskolor”. SUHF ställer sig bakom att MSB genomför olika typer av utbildningar i frågan. Kunskapsnivån behöver allmänt höjas. Sådana utbildningar bör även kunna rikta sig till andra personalkategorier. Med erfarenhet i de säkerhetskyddsutbildningar lärosätena genom SUHF varit med om att forma och genomföra under 2020–2021 tillsammans med Försvarshögskolan och Säkerhetspolisen, vill SUHF påtala vikten att MSB vid anordnande av sådana utbildningar är lyhörda för lärosätenas behov, som i dessa frågor skiljer från andra myndigheters.

Den andra rekommendationen handlar om att regeringen ska ge ”uppdrag till universitet och högskolor att i samverkan inrätta en gemensam stödfunktion för informationssäkerhet”. SUHF har

inget att invända mot förslaget. SUHF har en expertgrupp som arbetar med samordning av säkerhetsfrågor, som nyligen givit ett uppdrag till lärosätenas resp. informationssäkerhets-samordnare/CISO att bilda ett nätverk. Nätverket ska ledas av en styrgrupp med en ordförande motsvarande den modell som finns för lärosätenas säkerhetschefsnätverk. Såväl ordförande för säkerhetschefsnätverket som ordförande för CISO-nätverket sitter i expertgruppen, vars uppdrag inbegriper att samla och sprida kunskap kring verksamhetsskydd, säkerhetsskydd och öppenhet vid universitet och högskolor, bland annat genom kontinuerlig dialog med myndigheter, branschorganisationer och Regeringskansliet, gällande bland annat informationssäkerhet. Någon ytterligare stödfunktion menar SUHF därför inte är meningsfull.

Riksrevisionens tredje rekommendation innebär att denna funktion ska svara för ”rådgivning till dem som leder och samordnar informationssäkerhetsarbetet”. SUHF menar att detta är just syftet med det nämnda CISO-nätverket, som väl kommer att fylla funktionen som rådgivande instans till lärosätena. Nätverket kommer att ha stort fokus på erfarenhetsutbyte och kommer att genomföra olika typer av projekt och utredningar på uppdrag av SUHF och medlemslärosätena.

Den fjärde rekommendationen gäller ”behovsanpassade utbildningar och kurser i informationssäkerhet för samtliga medarbetare vid lärosätena”. SUHF ställer sig helt bakom rekommendationen. Den introduktionsutbildning i säkerhetsskydd som delar av säkerhetschefsnätverket har tagit fram och som nu ska lanseras på berörda lärosäten kan tjäna som förebild för informationssäkerhetsutbildning. CISO-nätverket bör i detta lämpligen ha en nära kontakt med Försvarshögskolan och MSB.

Den femte och sista rekommendationen berör stödfunktionens ”stöd för att analysera och bedöma sektorsgemensamma risker och externa hot till relevanta funktioner på lärosätena”. SUHF ställer sig bakom även denna del. Såväl regeringen som lärosätesledningarna bör möjliggöra, bland annat ekonomiskt, så att det är möjligt för lärosätena att vara proaktiva i analyser av risker och olika typer av hot. Det är givet att ett operativt CISO-nätverk kan göra sådana bedömningar. Det kräver dock ett nära samarbete med CERT-SE vid MSB, och i tillämpliga fall Säkerhetspolisen.

Avslutningsvis uppskattar SUHF att regeringen tar frågor kring säkerhet i allmänhet och skydd av forskningsdata på stort allvar. Ett gott skydd är en förutsättning för framgångsrik innovation och utveckling. Samtidigt får åtgärder som föreslås för att avvärja hot mot skyddsvärda forskningsdata inte överdimensioneras. Då är risken stor att universitetens huvudsakliga uppdrag går förlorat: forska och utbilda – att skapa ny kunskap och information samt sprida den.

Yttrandet har beretts av Expertgruppen för fastighets- och säkerhetsfrågor. Blekinge tekniska högskola, Kungliga tekniska högskolan och Lunds universitet, vid vilka fördjupade granskningar gjorts av Riksrevisionen, har beretts möjlighet att i särskild ordning förhandsgranska yttrandet.

Enligt uppdrag



Marita Hilliges  
generalsekreterare